

Täysistunto

Tiistai 2.10.2018 klo 14.05—22.06

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 147/2018 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan 30 minuuttia. Mikäli puhujalistaa ei ehditä annetussa ajassa käydä loppuun, asiakohdan käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan tämän päivän istunnossa muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi. Jos keskustelu asiasta puolestaan päättyy ennen sille varatun määräajan päättymistä, siirrytään päiväjärjestyksen seuraavaan, 11. asiaan.

Avataan keskustelu. — Ministeri Vehviläinen, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.43 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lähetekeskustelussa oleva lainsäädännön muutos mahdollistaa Hansel Oy:n ja KL-Kuntahankintojen fuusion. Tällä muutoksella osaltaan tuetaan myös ajatusta toiminnallisesti yhtenäisestä julkisesta hallinnosta. On paljon asioita, joissa koko julkinen hallinto — valtio, kunnat ja ne tulevat maakunnat — voi tehdä nykyistä paljon enemmän asioita yhdessä järkevällä ja kustannustehokkaalla tavalla, ja tämä on tietysti aivan erityisen perusteltua yhteisten verovarojemme tehokkaan käytön kannalta.

KL-Kuntahankinnat sulautuisi fuusiossa Hansel Osakeyhtiöön. Uuden Hansel Oy:n omistus jakautuisi siten, että valtio omistaisi yhtiöstä edelleen 65 prosenttia ja Kuntaliitto 35 prosenttia. Valtiolla säilyisi edelleen määräysvalta yhtiössä. Eduskunnan suostumus tarvitaan aina, kun valtion kokonaan omistamaan osakeyhtiöön tulee muita omistajia.

Hansel on ollut merkittävä julkisten hankintojen uudistaja ja digitaalisten hankintoihin liittyvien palveluiden kehittäjä. Esimerkiksi tästä sopii tutkihankintoja.fi-sivusto. Tämän reilun vuoden käytössä olleen palvelun avulla niin kansalaiset kuin mediakin saavat tietoa siitä, mitä, minne ja mistä valtio hankkii julkisilla varoilla. Yritykset saavat puolestaan tietoa markkinoista. Hanselin ja Kuntahankintojen fuusiolla tavoitellaan julkisen sektorin hankintaosaamisen lisäämistä ja hankintaprosessien tehostamista. Muutos mahdollistaa yhtenäisemmät ja ajanmukaisemmat toimintatavat julkisissa kilpailutuksissa, mikä helpottaa kaikkien yritysten, myös pienten, osallistumista julkisiin tarjouskilpailuihin. Fiksusti toteutettuina puitesopimukset ja alueellisesti toteutetut kilpailutukset mahdollistavat tämän. Pk-yritykset voivat muodostaa myös ryhmittymiä, jonka kautta ne osallistuvat isompaan hankintaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

Hansel Oy:stä annettua lakia muutetaan siten, että yhtiön asiakkaina voisivat nykyisten asiakkaiden lisäksi olla kunnat, kuntayhtymät, evankelisluterilainen kirkko, ortodoksinen kirkko ja Keva. Asiakkuus perustuisi näille tahoille vapaaehtoisuuteen. Kunta voi siis jatkossakin halutessaan hoitaa hankinnat myös itse. Tämä lakimuutos on siis mahdollistava, ei velvoittava.

Julkisten hankintojen volyymi on Suomessa vuositason suuruusluokaltaan noin 35 miljardia euroa. Viime vuoden tiedoilla Hanselin ja Kuntahankintojen hankinnat ovat yhteensä noin 1,2 miljardia euroa. Suurin osa tästä Hanselin ja Kuntahankintojen hankintapotista suuntautuu sellaisille toimialoille, kuten lentomatkustaminen, sähkö, polttoaineet, tietyt ict-lisenssit ja ajoneuvot. On ehkä syytä tässä yhteydessä todeta, että pk-yritysten ja markkinoiden kannalta tärkeää ei ole niinkään se, minkä kokoinen organisaatio on kilpailuttajana, vaan se, kuinka kilpailutetaan. Kyse on viime kädessä osaamisesta eli hankinnan toteuttamisesta niin, että markkinoita hyödynnetään mahdollisimman laajasti. Tämä osaaminen fuusiossa lisääntyy.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. päivänä tammikuuta 2019. Totean myös, että eduskunnassa on edelleen käsittelyssä myös aiempi Hanselia koskeva esitys, jolla on tarkoitus muuttaa hankintaan liittyvien tietojen hyödyntämistä sekä samalla laajentaa asiakaskuntaa siten, että tulevilla maakunnilla olisi halutessaan mahdollista hyödyntää Hanselin palveluita.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Avataan keskustelu.

19.47 **Timo V. Korhonen kesk:** Arvoisa puhemies! Kun näitä julkisen sektorin liiketoimintoja aina järjestellään ja pyritään saamaan isompia kokonaisuuksia, niin hyvin useinhan siinä keskustellaan myös siitä, millä tavalla nämä järjestelyt vaikuttavat sitten pk-yritysten toimintamahdollisuuksiin ja tarjoamismahdollisuuksiin julkiselle sektorille. Ymmärrän sillä tavalla, että tällä järjestelyllä ilmeisestikään ei arvioida olevan mitään merkittäviä vaikutuksia siihen, kuinka pk-yritykset, pienet yritykset, pystyvät näihin mahdollisiin tarjouskilpailuihin ja toimintaan osallistumaan. Ymmärränpö oikein?

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Haluaako ministeri vastata? 1 minuutti.

19.48 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen:** Arvoisa puhemies! Juuri näin kuin tässä edustaja Korhonen totesi. Tiedämme tästä, ja tässä lausuntokierroksella myös Suomen Yrittäjiltä tuli tässä kohtaa tällaista arviointia siitä, vaikuttaako tämä. Mutta haluan korostaa sitä, että kun kysymys on hankinnoissa aina myös siitä, että ne tehdään fiksellä tavalla ja osaavasti, niin se on olennaisempaa kuin se, onko tämä hankinnan tekijä minkä suuruinen. Eli näiden puitesopimusten ja toisaalta sitten alueellisesti toteutettujen kilpailutusten avulla pystytään myös auttamaan sitä, että myös pk-sektori voi olla tässä mukana. Näin ollen uskoisin vielä, kun tulee huomata, että tässä on kysymys fuusiosta eli kuntasektori tulee mukaan, että tämä ei ole kunnille velvoittava. Se kannattaa muistaa, että tämä on kunnille vapaaehtoista, haluavatko he käyttää isoissa hankinnoissa Hanselia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.